

VOOR REIZIGERS DIE HUN EIGEN WEG GAAN

oppad

TEST
MP3-SPELERS

ADLERWEG
THRILLER IN
OOSTENRIJK

FIETSEN IN ITALIË
2 DAMES, 100 MANNEN

UITSCHURKAART
DRUNENSE DUINEN

PARAPENTE
ZWEVEN IN 1 DAG

ZWITSERLAND
HUTTENTOCHT
MET SPIRIT

SAHARA
BLOEDMOOI EN
HEET!

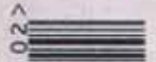
2

ANWB

SUPERBE!

Balanceren op Franse richels

8 1710966 756317

nummer 2 - 2008 • € 7,95 • oppad.nl

EXTRA: TRENDGIDS!

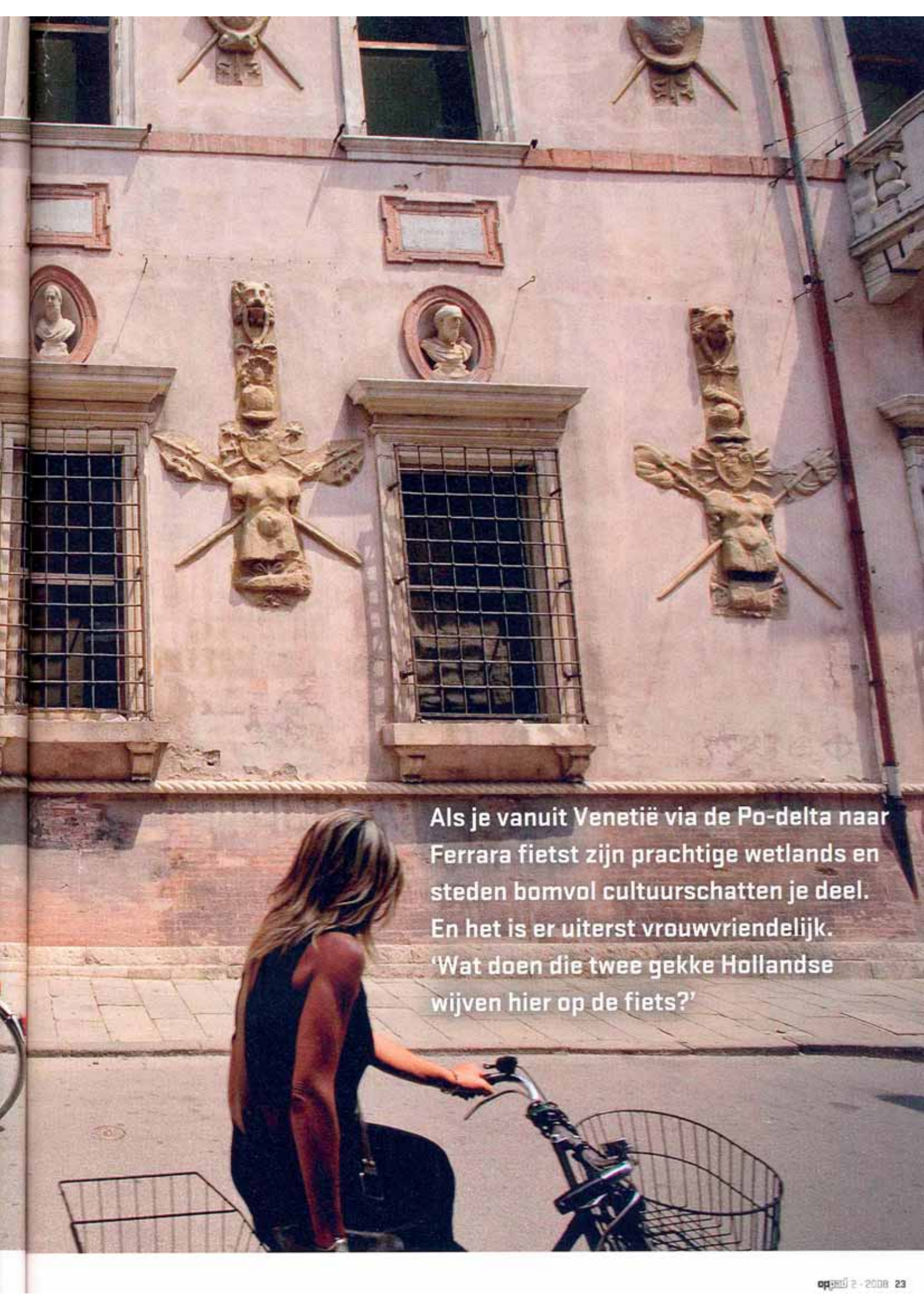
OP PAD LIGHT HOLLANDS PLAT IN ITALIË

Rondje Capriocino

FIETSEN

Tekst: Katja Staring Fotografie: Emile Luijck en Katja Staring

Als je vanuit Venetië via de Po-delta naar Ferrara fietst zijn prachtige wetlands en steden bomvol cultuurschatten je deel. En het is er uiterst vrouwvriendelijk. 'Wat doen die twee gekke Hollandse wijven hier op de fiets?'

Een tiental zeventigplussers
joelt ons als een bende macho's
welkom. Wat een entree!

De feiten

Het gebied De Podelta: wetlands, lagunes, rivieren, pontjes, polders, heuvels, mooie dorpen en steden.

Gefietste traject Ca. 650 km in 9 dagen. Van Venetië naar Ferrara en Ravenna en terug met optionele rustdagen in deze steden die uitpuilen van de culturele schatten.

Zwaarte Licht. Er is één bergetappe die wat zweetdruppels kost. Soms tegenwind op lange, vlakke wegen.

Navigatie De route is na te rijden via de Google Map en het 'roadbook' op www.oppad.nl.

Beste tijd Mei/juni of september/oktober. In juli en augustus te druk aan de kust en te heet.

Er naar toe Met auto, vliegtuig of trein naar Venetië.

Overnachten Hotels, herbergen, B&B's, op boerderijen. Aan de kust veel campings om uit te kiezen.

DAG 1 - 80 KM VENETIË-PORTO LEVANTE

Het ontbijt: cappuccino. Het weer: 23 graden, geen wolk boven ons hoofd. De wind: mee. Venetië ligt aan de overkant van een wijsd water en wij fietsen zuidwaarts. We trappen over vlakke wegen van eiland naar eiland, pontjes zetten ons over. In Pellestrina drinken we koffie op een plastic stoel met havenzicht, waar visserskotters de dagvangst binnenbrengen en beddengoed aan waslijnen gauw droog wappert. *Bon giorno Italia!* Wij wilden een gemakkelijke fietsroute door Italië. Goed weer, goed eten, mooie natuur gecombineerd met cultuur, overzichtelijke afstanden en, niet te vergeten: vlakke wegen. We lijken hier het perfecte gebied gevonden te hebben.

Lunchtijd! Chioggia lijkt op Venetië met z'n smalle kanalen en bruggen. Onze

De Podelta herbergt een van de grootste lagunengebieden van Europa

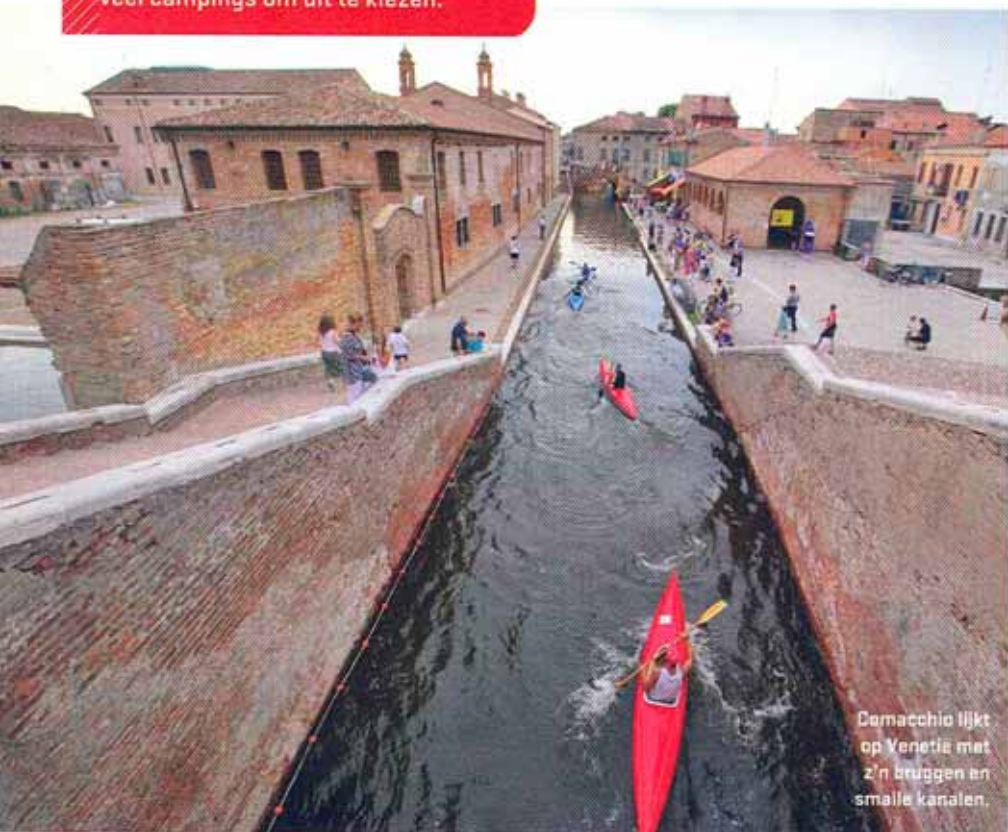
lunch is wat wij verlangen: joekels van mosselen en een hemels toetje. Door velden vol sla, *radicchio rosso di Chioggia*, gaan we richting de Valles, de lagunes van het regionale Podeltapark, één van de grootste wetlands van Europa. Bij Porto Levante leeft een kolonie flamingo's, ze zitten met honderden bijeen. Maar waar is het laatste pontje naar onze eindbestemming aan de overkant? 'Ferry only in summertime', zegt een visserman. Dus fietsen we geen 8, zoals de visserman zei, maar 22 kilometer om en arriveren met weke knieën in Centro Airone.

DAG 2 - 70 KM PORTO LEVANTE-BOSCO MESOLA

De Saca degli Scardovari is een magische binnenzee vol mosselbanken en wat vissershuisjes, stil en mooi. Bij Giulia en Gorino hobbelen we via bruggen van bielzen die op boten drijven naar de overzijde en fietsen we langs akkers vol grove brokken zeelei. Net Zeeland.

Tijd voor pasta in Gorino Veneto bij Stella del Mare. In charmante fietsbroeken en met zweetoksel en piekhaar stappen wij dit sjeke etablissement toch maar binnen, want veel andere opties zijn hier niet. Klaarblijkelijk ogen wij alsnog buitengewoon aantrekkelijk, want twee heren nodigen ons uit voor koffie.

Bij de B&B-boerderij Ca' Laura te Bosco della Mesola staat Vadis Paesanti. Hij is

Chioggia lijkt op Venetië met z'n bruggen en smalle kanalen.

een vriend van het huis en komt voor ons, de twee enige gasten, koken. En hoe! We proeven de radicchio die we gisteren op de velden zagen met een kolossale steak die medium mals is gestoofd in een balsamicoroomsaus met de kleur van chocola. Als we een cappuccino vragen, krijgen we hoofdschuddend nog een les Italiaanse manieren. 'Jullie mogen nu alleen espresso. Italianen hanteren een strikt beleid rondom het nuttigen van koffie. Na 10 uur 's ochtends is het afgelopen met de cappuccino. *Basta!*'

DAG 3 - 79 KM BOSCO MESOLA-FERRARA

Dit wordt een fietsdag zonder nonsens. Rechts rivier de Po, links boerenland. 'Hello Vadis, we are having a great cappuccino in Ariano Ferrarese :)' sms-en we onze culigastheer van gisteravond nog even.

Vandaag vlor het niet zo. Onze benen zijn in slappe staking. Eten! NU! Dorpje Berra is in zicht. Het is 12 uur, de klokkentoren tingeltangelt, we crossen de dijk af en slaan de hoofdstraat in.

'Jooooo!' Een tiental zeventigplussers in de bar joelt ons als een bende jeugdige macho's welkom. Wat een entree! We zijn sowieso een attractie hier. Ten eerste de enige toeristen, ten tweede op een fiets met bepakking, ten derde vrouwen. En Italianen zien fietsen in langere afstanden dan vijf kilometer als een vorm van zelf-

haat. Dus wij zijn knotsknettergekke wijven die de heren doortastend van top tot teen opnemen. Wegwerkers en andere vaklui houden spontaan op met hun klus, want wij moeten tot in de verte worden nagestaard. Ook aan zwaaiende en toeterende vrachtwagenchauffeurs onderweg geen gebrek. Het is zelfs voorgekomen dat we een tijdje stapvoets werden begeleid door een 'volgwagen'; de bestuurder leek van het ronddraaien van onze Hollandse kuiten in hypnose geraakt.

Door gaan we, langs akkers waarop tractoren gonzen, langs velden groene asperges. Bij Fossaldalbero duiken we zuidwaarts naar Ferrara. Unesco-verrassing aan het eind van het polderland, Italiaanse renaissancestad vol paleizen, kasseienstraten, een stoer kasteel uit 1265, een elegante kathedraal en kleine straatjes in de joodse wijk, omringd door een imposante vestingmuur. En: we zijn niet meer alleen. Iedereen fietst hier!

DAG 4 - 81 KM FERRARA-BAGNACAVALLO

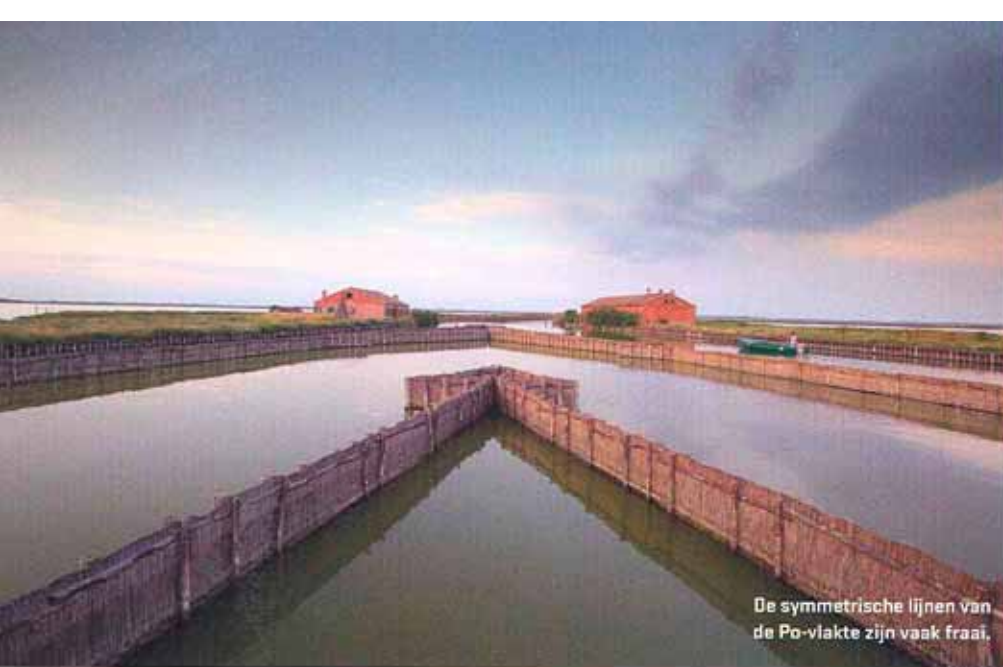
Dwars door de zondagsdrukte van Ferrara vertrekken we zuidwaarts. Vroeger was dit gebied één groot moeras, in de twintigste eeuw is het land ingepolderd. Eerlijk is eerlijk: onze Flevo- en Noordoostpolder zijn knusser. De traktatie van de dag is eindpunt Bagnacavallo, een stadje

zoals een Italiaans stadje moet zijn, met een plein, een kerk, middeleeuwse huizen, een dorpsgek en een patisserie met een lokale specialiteit.

DAG 5 - 65 KM BAGNACAVALLO-RIOLO TERME

Vandaag rijden we 'de bergetappe'. We lopen met de fiets aan de hand door het centrum van keramiekstadje Faenza, want het is marktdag. Daarna stijgen we via een vals plat door wijn- en appelgaarden naar het bekoorlijke Brisighella. Tijdens onze broodjeslunch bestuderen we de kaart. Als we Via Spada inrijden, komen we op de juiste route. Hoewel... rijden... dit blijkt een knettersteile keitjesteeg die daarna bospad wordt. We zwoegen met onze fietsen omhoog richting asfaltweg. En daar begint het echte werk. Wielrenners met slanke benen op ranke rijwielen passeren ons, terwijl wij met onze toerfietsen die eindeloze helling (drie kilometer) van tien procent proberen te bedwingen, de Monticino. Dat gewicht belangrijk is, merken we pas nu. Ons eigen gewicht, onze tassen en onze fietsen. Dat platte land is soms wel saai en heuvels bieden boeiende vergezichten, maar je moet er wel voor werken. We passeren een bloedmooi krijtrotsenlandschap, maar zien het nauwelijks. Het zweet kriebelt over onze rug, de versnelling staat op z'n laagst, doorbijten, doorbijten, anderen kunnen dit, dus wij ook. Als een zwerm wielrenners voorbijsnelt, trekken we een doorgewinterd fietsershoofd, wat niet lukt. Sylvia haalt een spreuk van vader Jan van stal. 'Wat je omhoog gaat, ga je ook weer naar beneden.' Jan heeft gelijk. Want dan dalen we ook exact drie kilometer af. We zwieren de bochten door, jehaaa!

Vlak voor Riolo Terme volgt nog een tegenvallende energievreter, maar bikkels als wij zijn, bereiken we toch tijdig bikershotel Senio. Monter, maar niet fris, dus we willen meteen in het tegenovergelegen kuurbad bubbelen tussen de bejaarden met badmuts. Even alle andere spieren

De symmetrische lijnen van de Po-vlakte zijn vaak fraai.

voelen en daarna wandelen door het stadje met z'n veertiende-eeuwse burcht.

DAG 6 - 71 KM RIDLO TERME-RAVENNA

Plukkers laden druiventrossen in kruiwagens en zwaaien ons gedag. Bij Bar Sport in Barbiano worden wij weer 's vrolijk ontvangen door de oudere klandizie, waarvan een heer ons fietsmerk herkent. Na een warrige woordenwisseling menen wij dat hij 'mechanicien' van de Panasonic-ploeg was. Hij heeft de fietsen van Michael Boogerd en Erik Dekker verzorgd en wij denken te verstaan dat hij het Kopje van Bloemendaal bezocht heeft. We proosten erop met onze

cappuccino en een brede glimlach. Onze magen knorren. 'Una pizzeria?' De inwoner van Russi kijkt alsof wij vragen om boerenkool met worst. Pardon, we zijn hier toch in het land van de Margherita, de Quattro Stagioni, de Calzone? De man moet ingespannen denken en wijst ons richting het niet heel pittoreske Centro Commerciale. Daar treffen wij Da Pino met een onuitputtelijke kaart. Wat blijkt? Wij zitten hier niet bij zomaar een pizzeria, wij zitten bij een titelhouder! De eigenaar was wereldkampioen pizzabakken in 1991 en 1993 en Europees kampioen in 1988. Foto's uit die tijden hangen in een vitrine. Meneer draagt daarop een bos donkere krullen, nu zijn ze grijs,

maar hij is nog altijd een vaktopper. Zijn echtgenote zet ons twee smeuige baksels voor, joekelgroot, lekker vet, met veel kaas, verse basilicum en tomaat. *Perfetto!*

Ravenna is een snobby stadje met acht Unesco-schatten en een puik winkelaanbod. Maar shoppen is ondoenlijk, want in onze fietstas is elke kubieke centimeter al benut.

Ravenna mag dan misschien niet zo gezellig en losjes zijn als Ferrara, en ook die lekkere fietssfeer van Ferrara is hier veel minder, maar de cultuurschatten zijn werkelijk spetterend. De stad is beroemd om haar Byzantijnse mozaïeken uit de vijfde eeuw, de tijd dat Ravenna de hoofdstad was van het West-Romeinse Rijk. Het goud klatert in duizenden steentjes van de kerkplafonds.

Zoals in de basiliek van San Vitale. Vogelars opgelet: hier zijn door de kunstenaars vele vogels uit de Podelta van 1400 jaar geleden in steentjes gelegd. Reigers, papegaaien, pauwen (ja, er zat hier van al

ZELF FIETSEN RONDONO FERRARA?

In samenwerking met de VVV van de provincie Ferrara hebben we een 'roadboek' gemaakt van deze fietsroute, een uitgebreide routebeschrijving met gedetailleerde kaartjes waarop de route is ingetekend. Je kunt dit downloaden van onze site. Daarnaast vind je er een extra pdf met alle praktische informatie die je nodig hebt om de tocht zelf te doen, inclusief alle adressen en websites van alle overnachtingen en - niet onbelangrijk - alle pitstops onderweg. Dus ook die van de wereldkampioen pizzabakken, Da Pino in Russi.

oppad.nl

Download het kant en klare roadboek en de gps-track waarmee je de route tot op de millimeter kunt volgen.

'Una pizzeria?' De inwoner van Russi kijkt alsof wij vragen om boerenkool met worst

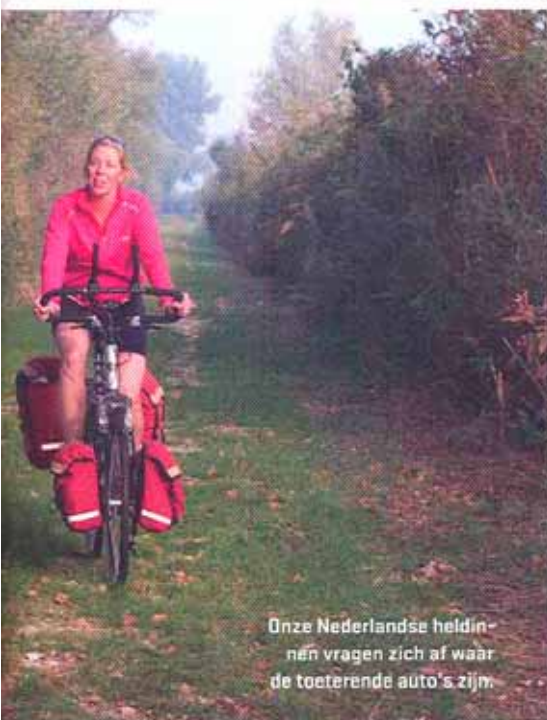
les in de bosjes 700 jaar geleden), er is zelfs een speciale toer waarbij een natuurgids je met verrekijker rondleidt.

DAG 7 EN 8 - 70 EN 50 KM RAVENNA-COMACCHIO COMACCHIO-PORTO VIRO

's Nachts stroomt de hemel boven Ravenna over. De regen klettert op ons dakraam en stilletjes herhalen we een mantra van Sylvia's vader Jan. 'Wat vandaag valt, valt morgen niet.' Jan heeft wéér gelijk. Onder een zonnetje rijden we de stad uit, langs verlaten lido's, de machtige lagune Valli di Comacchio in. Een grintweg, vissershuisjes met grote netten langs de Arno, rust. Een pontje vaart ons naar de overkant, om in San Alberto's Blu Bar een piadina met salami te eten. Het laatste stuk is pittig doorrijden. We zijn stil. Van ver over de lagune is Comacchio te herkennen aan haar buitenproportionele kerk. Het plaatsje is verder pietepouterig, Madurodam-Venetië, gebouwd op eilanden en verbonden door

bruggetjes. Een machtig bouwwerk vormt de Trepponti, een brug met vijf trappen. En dan hebben ze nog een vanillekleurige galerij met 142 bogen waarachter een paling-marineerfabriek zit. Detail aldaar: een foto van Sophia Loren met okselhaar die een blikje van de delicatesses wulps boven haar hoofd houdt. Wij proeven de lekkernij 's avonds in restaurant La Comacina en vinden het best smaken, maar een beetje veel. Door Lido di Volano, met geurig pijnboombos, gaan we via ingepolderd plat-

land richting klokkentoren van de Abazia van Pomposa, een meesterwerk van romaanse en byzantijnse bouw- en fresco-kunst. Nog een dagje en dan fietsen we Venetië binnen. Vast niet voor tien, dus een cappuccino in de meest romantische stad ter wereld zit er niet meer in. Dan doen we het toch met een espresso. Die krijgen we vast aangeboden ergens door een galante heer. We gaan die Italiaanse mannen nog missen in Nederland. ☉

Onze Nederlandse heldinnen vragen zich af waar de toeterende auto's zijn.

Zoom in op de route via de Google Map op www.oppad.nl.